

Н. 40
CP

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ ВЪПРОСИ

ДОКЛАД
за първо гласуване

Относно: законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 51-454-01-3, внесен от Костадин Тодоров Костадинов и група народни представители на 11.11.2024 г.; законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 51-554-01-85, внесен от Кристина Николаева Петкова и група народни представители на 4.04.2025 г. и законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 51-502-01-28, внесен от Министерски съвет на 01.07.2025 г.

На свое заседание, проведено на 2 юли 2025 г., Комисията по конституционни и правни въпроси обсъди горепосочените законопроекти за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс.

На заседанието присъстваха от Министерството на правосъдието – г-н Георги Георгиев – министър, доц. д-р Ралица Илкова – преподавател в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и съветник към политическия кабинет на министъра, г-н Радослав Боновски – съветник към политическия кабинет на министъра, г-н Любомир Талев – директор дирекция „Съвет по законодателство“, г-н Александър Стефанов – държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ и г-жа Емилия Александрова – държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“; от Върховния касационен съд – съдия Лада Паунова – заместник на председателя на Върховния касационен съд и ръководител на Наказателната колегия; от Прокуратурата на Република България – г-жа Даниела Божкова – прокурор в отдел „Нормативен анализ“ във Върховната касационна прокуратура и от Националния институт на правосъдие – г-жа Миглена Тачева – директор.

От името на вносителя, г-жа Цвета Рангелова представи законопроект, № 51-454-01-56, като посочи, че с него се цели в хипотезата, в която български гражданин е в качеството на пострададал от престъпление, с оглед неговата безопасност, съдът да може да разпорежи забрана на обвиняемия да го доближава. Предлага се забраната да обхваща и доближаване на членовете

от семейството на пострадалия, както и дома и местоработата му, защото дори само мълчаливо присъствие пред дома или местоработата на пострадалия, може да предизвика основателен страх у него и да бъде принуден да даде лъжливи показания или да оттегли обвиненията си. Народният представител допълни, че се създава възможност исканията, бележките и възражения на пострадалия в досъдебното производство по чл. 75 от Наказателно-процесуалния кодекс да бъдат представяни и прилагани и на хартиен носител освен по електронен път, подписани с квалифициран електронен подпис. Тя добави, че се предлага органа по разследването да извършва разпит на свидетел чрез видеоконферентна връзка, когато това няма да затрудни разкриването на обективната истина и ако органът прецени, че не е необходимо лично явяване на свидетеля. Предлага се когато делото е с фактическа и правна сложност, за изготвяне на заключение съдът или органът по разследване да може да назначи две вещи лица с една и съща компетентност, които да си помагат взаимно, с цел своевременно приключване на процеса. Отбеляза се, че се предлага събирането на данни от услуги, предоставени от обществени електронни съобщителни мрежи да се използва не само за разкриване на тежки умишлени престъпления, но и за други, по-леки престъпления. В заключение, г-жа Рангелова подчерта, че се предлага ограничение на сроковете за удължаване на разследването, а именно до 18 месеца от образуването на досъдебното производство, като събраните извън сроковете доказателства и извършените действия следва да поразжат правни последици, за да не се извършват повторно и с това ненужно да забавят процеса.

Законопроект, № **51-554-01-85**, беше представен от г-жа Людмила Илиева, която отбеляза, че при разкриването на престъпленията по чл. 325а от Наказателния кодекс следва да се използват специални разузнавателни средства и специални способности за наблюдение, което би довело до реално повишаване на разкритите престъпления. Тя допълни, че този тип престъпления грубо нарушават общественият ред и демонстрират неуважение към обществото, а обществената чувствителност по повод на такива деяния става все по-осезаема. Подчерта се, че предложените промени не са в колизия с целите на наказателните закони и законодателството на Република България.

От името на вносителя законопроект, № **51-502-01-28**, беше представен от министъра на правосъдието, който посочи, че предлаганите промени предвиждат разпитът на вещите лица да може да се извършва и чрез видеоконференция или телефонна конференция, когато експертите са

възпрепятствани да се явят пред съда по уважителни причини или когато те поискат това от съда. За производства, по които експертизата е възложена на няколко вещи лица, изрично се предвижда разпитът на всеки от тях да може да се извърши чрез видеоконференция или телефонна конференция. Целта на разширяването на хипотезите, в които разпитът на вещите лица може да се извършват дистанционно, е да се ограничат случаите на отлагане на дела заради отсъствие на вещи лица.

Той добави, че се повишават изискванията към експертите в областта на съдебните автотехнически експертизи, като се въвежда изпит за признаване на правоспособността им, както и ежегодно повишаване на професионалната им квалификация. Изключение от тези правила ще важат само за заемащите академична длъжност „доцент“ или „професор“ във висши училища, научни организации или Българската академия на науките.

Г-н Георгиев допълни, че нормативните промени предвиждат списъците на вещи лица да се актуализират и допълват два пъти годишно от комисиите за утвърждаване на списъците на вещите лица, които ще заседават също два пъти годишно.

По законопроектите има постъпили становища от Върховния касационен съд, Прокуратурата на Република България и Министерството на правосъдието.

Законопроектите съответстват на изискванията на Закона за нормативните актове, указа за неговото прилагане и Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 73, ал. 10 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание по време на обсъждането на законопроектите на първо гласуване се проведе и тяхното публично обсъждане.

В хода на дискусиата, от Върховния касационен съд посочиха, че подкрепят възможността за разпит на вещи лица чрез видеоконферентна връзка и предложеното обучение на вещите лица в Националния институт на правосъдието в законопроект, № 51-502-01-28, с вносител Министерски съвет. По отношение на законопроект, № 51-554-01-85, внесен от Кристина Петкова и група народни представители, съдия Паунова добави, че считат възможността за използване на специални разузнавателни средства за престъпления, свързани с насилие срещу животни, за непропорционално, тъй като се ограничават в значителна степен правата на човека. Относно законопроект, № 51-454-01-56, внесен от Костадин Костадинов и група народни представители, от Върховния касационен съд изразиха принципна

подкрепя единствено към разпоредбите във връзка със защитата на пострадалия, като посочиха, че останалите разпоредби са неприемливи.

От Върховна касационна прокуратура изразиха принципната си подкрепа към законопроекта, внесен от Министерския съвет, като дискутираха готовността за провеждането на обучения за повишаване на професионалната квалификация в Националния институт по правосъдие. По отношение на предложения от народни представители от ПГ ПП-ДБ беше изразена принципна подкрепа, а по отношение на предложения от народни представители от ПГ ВЪЗРАЖДАНЕ законопроект – само за § 1 и 2.

От Националния институт на правосъдието изразиха резерви по отношение възможността за провеждането на обучение на вещи лица.

В обсъждането на законопроектите взеха участие народните представители Николай Братованов, Николета Кузманова, Калин Стоянов, Юлиана Матеева и Петър Петров.

Г-н Братованов посочи, че от парламентарната група на ГЕРБ-СДС ще подкрепят внесения от Министерския съвет законопроект и няма да подкрепят останалите два законопроекта.

Г-н Стоянов приветства направените от Министерския съвет предложения и допълни, че няма да подкрепи внесения от ПГ Възраждане законопроект, а по отношение за предложенията на ПГ ПП-ДБ, той посочи, че използването на специални разузнавателни средства за този вид престъпления е несъразмерно.

Народният представител Петър Петров посочи, че от ПГ ВЪЗРАЖДАНЕ ще подкрепят законопроекта на Министерския съвет. Той добави, че следва да се създаде механизъм за контрол на размера на възнагражденията на вещите лица.

Г-жа Матеева заяви, че от ПГ „Величие“ ще подкрепят внесените от Министерския съвет законопроект, като ще се въздържат от подкрепа на внесените от ПГ „ПП-ДБ“ предложения, а по отношение на проекта на закон, внесен от ПГ Възраждане, тя допълни, че предложенията в § 1 и 2 заслужават подкрепа.

В резултат на проведеното обсъждане, Комисията по конституционни и правни въпроси с:

– 5 гласа „за“ (от които 3 от ПГ ВЪЗРАЖДАНЕ; 1 от ПГ на ПП МЕЧ и 1 от ПГ ВЕЛИЧИЕ), **2 гласа „против“** от ПГ ДПС-НН и **8 гласа „въздържал се“** (от които 4 от ПГ на ГЕРБ-СДС; 2 от ПГ ПП-ДБ и 2 от ПГ ИТН) **предлага на Народното събрание да не приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-**

процесуалния кодекс, № 51-454-01-3, внесен от Костадин Тодоров Костадинов и група народни представители на 11.11.2024 г.;

– 2 гласа „за” от ПГ ПП-ДБ, 2 гласа „против“ от ПГ ДПС-НН и 11 гласа „въздържал се” (от които 4 от ПГ на ГЕРБ-СДС; 3 от ПГ ВЪЗРАЖДАНЕ; 2 от ПГ ИТН; 1 от ПГ на ПП МЕЧ и 1 от ПГ ВЕЛИЧИЕ) предлага на Народното събрание да не приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 51-554-01-85, внесен от Кристина Николаева Петкова и група народни представители на 4.04.2025 г. и

– 15 гласа „за” (от които 4 от ПГ на ГЕРБ-СДС; 2 от ПГ ПП-ДБ; 3 от ПГ ВЪЗРАЖДАНЕ; 2 от ПГ ДПС-НН; 2 от ПГ ИТН; 1 от ПГ на ПП МЕЧ и 1 от ПГ ВЕЛИЧИЕ), 0 гласа „против“ и 0 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 51-502-01-28, внесен от Министерски съвет на 01.07.2025 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО КОНСТИТУЦИОННИ
И ПРАВНИ ВЪПРОСИ:**

АННА АЛЕКСАНДРОВА